

Evaluatierapport

Crowd Control Room

Vierdaagsefeesten 2025

© De Event Farm B.V. Laren Gld

Versie 1.0 - 22-10-2025

Auteur: MHT - SDB

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord en inleiding	4
Doel van de evaluatie	4
Observatie tijdens het evenement	5
<i>Bevindingen zondag 13 juli</i>	5
<i>Bevindingen vrijdag 18 juli</i>	5
<i>Observatie in de CCR</i>	6
Samenwerking en communicatie	6
Inzet maatregelen	6
Evaluatiegesprekken met partners	6
<i>Vorbereiding</i>	7
Vorbereiding: Doel en ambitie	7
Vorbereiding: Betrokkenheid en invloed	7
<i>Uitvoering</i>	7
Uitvoering: Drukke, anticipatie en communicatie	7
Uitvoering: maatregelen en effect op veiligheid	7
<i>Samenwerking</i>	8
Samenwerking in de Crowd Control Room	8
Samenwerking rondom de Crowd Control Room	8
<i>Algemeen & Toekomst</i>	8
Conclusie	9
In welke mate heeft de CCR bijgedragen aan een gezamenlijk en actueel druktebeeld in de stad?	9
Hoe verliep de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de partners binnen de CCR?....	9
Welke invloed heeft de CCR gehad op de besluitvorming en de effectiviteit van maatregelen in het veld?	9
Wat was de impact van de CCR op veiligheid, publieksbeleving en operationele grip tijdens de Vierdaagsefeesten?.....	10
Welke ontwikkelpunten en aanbevelingen zijn er voor toekomstige edities, met het oog op verdere professionalisering van de aansturingstructuur?.....	10

<i>Verbeterpunten voor toekomstige edities</i>	11
Aanbevelingen	11
<i>Intensiveer de voorbereiding</i>	11
<i>Match crowdmanagementmaatregelen met het publiek</i>	12
<i>Maak optimaal gebruik van techniek</i>	12
<i>Laat ambitie en organisatie op elkaar aansluiten</i>	13
<i>Naar een centrale operationele aansturing tijdens de Vierdaagsefeesten</i>	14
Gelaagde aansturingsstructuur	14
Locatie van VO, CCR en EMK.....	16
<i>Samenvatting aanbevelingen</i>	17
Vervolgstappen richting 2026	19

VOORWOORD EN INLEIDING

Tijdens de Vierdaagsefeesten 2025 is voor het eerst op grote schaal samengewerkt vanuit een centrale **Crowd Control Room (CCR)**. De CCR is bedoeld om de realtime samenwerking tussen partners te versterken en beter zicht te houden op drukte en veiligheid in de stad.

Gemeente Nijmegen heeft de wens uitgesproken deze nieuwe werkwijze te evalueren - met aandacht voor zowel het proces en de samenwerking als de resultaten en effecten van de CCR.

Er is tweemaal geobserveerd tijdens het evenement door observanten van de Event Farm, op de traditioneel drukke avonden van zondag 13 en vrijdag 18 juli. De observaties vonden plaats in zowel de CCR als in de binnenstad. Daarnaast zijn met de belangrijkste partners interviews gehouden. Deze kwalitatieve benadering bood ruimte voor reflectie en verdieping, waarbij de conclusies zijn gebaseerd op gedeelde ervaringen en waarnemingen.

Naast de bevindingen van betrokken partijen bevat dit rapport aanbevelingen op basis van de professionele observaties van De Event Farm.

DOEL VAN DE EVALUATIE

De evaluatie heeft tot doel om op basis van observaties en gesprekken een helder beeld te geven van de werking van de Crowd Control Room (CCR) tijdens de Vierdaagsefeesten 2025.

De Gemeente Nijmegen heeft daarbij vijf hoofdvragen geformuleerd:

1. In welke mate heeft de CCR bijgedragen aan een gezamenlijk en actueel druktebeeld in de stad?
2. Hoe verliep de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de partners binnen de CCR?
3. Welke invloed heeft de CCR gehad op de besluitvorming en de effectiviteit van maatregelen in het veld?
4. Wat was de impact van de CCR op veiligheid, publieksbeleving en operationele grip tijdens de Vierdaagsefeesten?
5. Welke ontwikkelpunten en aanbevelingen zijn er voor toekomstige edities, met het oog op verdere professionalisering van de aansturingsstructuur?

Deze hoofdvragen vormden de leidraad voor de observaties, interviews en analyses die in dit rapport zijn samengebracht. Daarmee wordt uiteindelijk bepaald wat de werking van de Crowd Control Room is op drie hoofdthema's:

De werking van de Crowd Control Room (CCR)

De effectiviteit van de CCR als samenwerkingsinstrument

De impact op veiligheid, capaciteit en werkdruk

Mogelijke verbeterpunten voor toekomstige edities

OBSERVATIE TIJDENS HET EVENEMENT

Tijdens de drukste momenten van de Feesten - zondag 13 en vrijdag 18 juli - is in de CCR geobserveerd hoe besluitvorming, samenwerking en informatie-uitwisseling in de praktijk verliepen. Tegelijkertijd volgde een tweede evaluator in de binnenstad het effect van de CCR op publieksstromen en de algehele veiligheidsbeleving.

BEVINDINGEN ZONDAG 13 JULI

De zondag is traditioneel een van de drukste avonden, mede door *Waal in Vlammen*. Dit jaar stond ook Emma Heesters op de Waalkade geprogrammeerd. Er was vooraf veel aandacht voor de verwachte *crossflows* bij Matrixx aan de Kade, ter hoogte van de Veerpoorttrappen.

De aanloop naar het optreden verliep vooral via de Voerweg. Vanaf het Joris Ivensplein werd publiek via hikers verwezen naar de Waalkade via de Veemarkt, om sluiproutes door de Oude Haven-wijk te voorkomen. Deze omleiding werd echter beperkt opgevolgd. Ook de adviezen op de hikers bij de Grotestraat - traditioneel een knelpunt door de smalle straat en drukke programmering - werden *weinig gevolgd*.

De verwachte drukte bij de Veerpoorttrappen bleef onder controle, maar de *3D-simulatie* van de Waalkade bleek in de praktijk niet overeen te komen met de werkelijke bezoekersstromen. Het vastleggen en bewaren van camerabeelden zou in de toekomst kunnen bijdragen aan betere analyse van crowdflows en verbeterde voorspellingsmodellen.

De afsluiting van de Grotestraat verliep niet soepel. Er werd overgegaan op crowd control-maatregelen (dranghekken, beveiliging en BOA's), maar de *afstemming* tussen de betrokken teams verliep stroef. De communicatie vanuit Stichting, gemeente en politie naar hun achterban, de teams op straat, kan hier nog worden verbeterd.

BEVINDINGEN VRIJDAG 18 JULI

De vrijdag - met zowel lopers als feestgangers in de stad - vroeg om intensieve aandacht voor crowdmanagement. Opvallend was de *drukke* bij Smaakmarkt op de Waalkade. Door een gewijzigde terreinindeling ontstond een crossflow tussen bar en podium, met tijdelijke opstoppingen als gevolg. Het openen van hekken bij de trappen naar de Oude Haven werkte hier goed als *ventiel*, al werd de achterliggende wijk daardoor alsnog belast.

Ook het Koningsplein kende piekdrukke. Via de CCR werd op de hikers gecommuniceerd dat het plein vol was, met advies voor *alternatieve routes*. Een deel van het publiek volgde dit op, waarmee over-crowding is voorkomen. Lokaal bekende bezoekers bleken echter minder geneigd om adviezen te volgen, wat wijst op de noodzaak van communicatievormen die beter aansluiten bij verschillende publieksgroepen.

OBSERVATIE IN DE CCR

SAMENWERKING EN COMMUNICATIE

De gezamenlijke *dagstart* en briefing door de gemeente zorgden voor duidelijke verwachtingen en een goede basis voor samenwerking. Het *IGV-portaal* bleek een waardevol hulpmiddel voor actuele en gedeelde informatie, mede dankzij de inzet van de informatiemanager.

Hoewel rollen en verantwoordelijkheden formeel helder waren vastgelegd, bleek in de praktijk dat *flexibiliteit en onderlinge afstemming* cruciaal zijn. De afwezigheid van het Rode Kruis werd als gemis ervaren, al roept hun eventuele deelname ook vragen op over rolverdeling tussen CCR en meldkamer.

De verbinding met de politielijn richting Apeldoorn (SGB0) was niet altijd even zichtbaar, wat vragen oproep over de *informatie-uitwisseling* bij incidenten. In sommige zones was een actieve zonecommandant aanwezig, in andere ontbrak deze aansturing. Ook de informatieoverdracht tussen centralist en veldteams verliep wisselend.

Continuïteit in *personele bezetting* is een belangrijk aandachtspunt: wisselingen in de CCR of achterwacht hadden merkbare invloed op samenwerking en besluitvorming.

INZET MAATREGELEN

Qua fysieke inrichting werd vooral gewerkt met dranghekken. Een grotere inzet van *LUG's of barriers* kan bijdragen aan betere publiekssturing en meer veiligheid. De effectiviteit van *pushberichten* via de app hangt sterk af van urgentie en formulering. Een duidelijke afweging tussen *nut* en *noodzaak* verhoogt de impact.

Ook bleek dat *programmering* een krachtig instrument is binnen crowdmanagement. Door daar beter op te anticiperen, kan publieksbeweging doelgerichter worden beïnvloed.

EVALUATIEGESPREKKEN MET PARTNERS

Om de ervaringen van betrokken organisaties goed te borgen, zijn interviews gehouden met vertegenwoordigers van:

- Gemeente Nijmegen
- Politie
- Stichting Vierdaagsefeesten
- Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (GHOR, Brandweer, multi-advisering)

Gesprekken zijn gevoerd aan de hand van een vaste leidraad, zodat verschillen en overeenkomsten goed konden worden geanalyseerd. De resultaten zijn geanonimiseerd en samengevat tot de belangrijkste gedeelde bevindingen per thema.

VOORBEREIDING

VOORBEREIDING: DOEL EN AMBITIE

Het overkoepelende doel van de CCR was voor de meeste partners duidelijk: *gezamenlijke beeldvorming en datagestuurde advisering* richting het Veiligheidsoverleg (VO). De specifieke invulling - zoals personele bezetting en informatie-structuren - werd gaandeweg concreter. De wijze waarop crowdmanagement maatregelen werden bepaald, gestuurd en gecommuniceerd was hier ook onderdeel van.

Alle betrokken partijen herkenden de *meerwaarde* van de CCR en hebben actief bijgedragen aan de uitvoering. De regierol van de gemeente werd breed gewaardeerd. Een belangrijk aandachtspunt blijft de *afbakening van het doel*: is de CCR primair gericht op crowdmanagement, of ook op incidentbestrijding en openbare orde? Deze keuze bepaalt immers de benodigde functies en partners.

VOORBEREIDING: BETROKKENHEID EN INVLOED

De gezamenlijke zoektocht naar de juiste opzet vergde veel tijd, waardoor wensen en eisen per organisatie pas laat scherp werden. De *tabletop-oefening* was hierbij zeer waardevol, maar had eerder in het proces kunnen plaatsvinden.

De basis van de CCR is gevormd door de driehoek gemeente-politie-Stichting Vierdaagsefeesten. Andere partners sloten later aan, wat hun *invloed* en toegevoegde waarde beperkte. Voor toekomstige edities is het van belang partners eerder te betrekken en de *juridische borging* van werkwijzen - zoals datadeling en cameragebruik - tijdig af te stemmen.

UITVOERING

UITVOERING: DRUKTE, ANTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Waar in eerdere jaren de beeldvorming vooral bij de politie en VO lag, werd in 2025 voor het eerst gewerkt met één *gezamenlijk gedragen beeld* van de situatie in de binnenstad. Alle partners ervoeren dit als zeer waardevol: het gaf meer grip op veiligheid, met name op het gebied van crowdmanagement, en maakte het mogelijk om *pro-actief* te sturen op ontwikkelingen.

De editie 2025 liet echter ook verbeterpunten zien. Enkele *cameraposities* bleken suboptimaal en de *3D-simulatie* van de Waalkade week af van de werkelijkheid. Programmering bleek daarnaast een doorslaggevende factor voor bezoekersstromen, terwijl de communicatie richting teams op straat nog sterker kan worden doorvertaald.

UITVOERING: MAATREGELEN EN EFFECT OP VEILIGHEID

Het adagium *voorkomen is beter dan genezen* stond centraal in het optreden van de CCR. Door tijdig te schakelen en multidisciplinair gedragen maatregelen in te zetten, kon opschaling naar crowd control of riot control meermalen worden voorkomen. Dit droeg direct bij aan de veiligheid en de positieve beleving van bezoekers.

De *druktevoorspellingen* bleken overwegend accuraat, en de samenwerking tussen CCR en organisatoren verliep goed. Om maatregelen verder te optimaliseren, is het belangrijk de verschillende publieksdoelgroepen beter te begrijpen en communicatie daarop af te stemmen.

SAMENWERKING

SAMENWERKING IN DE CROWD CONTROL ROOM

Binnen de CCR werd een sterke mate van *gelijkwaardigheid* ervaren - een belangrijke voorwaarde voor succesvolle samenwerking. De bereidheid om samen te werken was groot en de rollen en mandaten bleken in de praktijk werkbaar.

Niet alle partners beschikten echter over dezelfde *informatiepositie*. Het IGV-portaal biedt kansen om dat te verbeteren, mits er meer voorbereidingstijd is om de systemen optimaal te benutten.

Continuïteit in personele bezetting blijft een punt van aandacht: een vaste kern voorkomt verlies van kennis en samenwerkingsroutine. Partners wordt aangeraden hun eigen personele planning hierop in te richten en overdrachten structureel te borgen.

SAMENWERKING RONDOM DE CROWD CONTROL ROOM

De koppeling tussen CCR en Veiligheidsoverleg (VO) was vooraf besproken tijdens de tabletop en in de praktijk goed werkbaar. Toch kan de afbakening tussen strategisch, tactisch en operationeel niveau *scherper* worden gedefinieerd.

De wens tot *uitbreiding* van de CCR wordt breed gedeeld, met name richting disciplines zoals het Rode Kruis, mobiliteit en - op termijn - de marsorganisatie. Een sterke *communicatielijn* met de achterban en veldteams is hierbij onmisbaar.

ALGEMEEN & TOEKOMST

Hoewel in 2025 geen directe personele winst is geboekt, was de verbetering in samenwerking, informatiepositie en efficiëntie evident. De *gezamenlijke beeldvorming* leidde tot meer regie en een groter gevoel van controle.

Op langere termijn verwachten partners dat de stevige basisstructuur uiteindelijk kan leiden tot minder druk op veldteams en een *efficiëntere inzet* van capaciteit.

Tegelijkertijd biedt de *technische ontwikkeling* - zoals AI-toepassingen, telcamera's en datagedreven voorspelling van crowdflows - kansen voor verdere groei.

Organisatorisch ligt de uitdaging in het *juridisch en financieel borgen* van werkwijzen binnen lokale structuren. Dit vraagt meerjarig doorontwikkelen, met elk jaar een of meer focuspunten.

Het meest gedeelde toekomstbeeld is een uitbreiding van de CCR naar een volwaardige *Evenementenmeldkamer (EMK)* - of, in Nijmeegse stijl: *de NEC - Nijmeegse Evenementen Centrale*.

CONCLUSIE

IN WELKE MATE HEEFT DE CCR BIJGEDRAGEN AAN EEN GEZAMENLIJK EN ACTUEEL DRUKTEBEELD IN DE STAD?

De Crowd Control Room (CCR) heeft in haar huidige opzet geleid tot een *gezamenlijk gedragen druktebeeld* – voor het eerst tussen alle betrokken partners. De behoefte aan één gedeeld beeld is daarmee vervuld.

Tegelijkertijd bleek dat het beeld op enkele locaties nog niet volledig was. Een aantal cameraposities was ontoereikend of gaf onvoldoende dekking. Voor de toekomst is het belangrijk om per camera het *hoofddoel* te bepalen: dient deze primair voor openbare orde en crowdmanagement, of voor strafrechtelijke handhaving binnen de politielijn?

De vraag die hierbij hoort, is of het gezamenlijke beeld ook een *voldoende beeld* is: beschikken alle partners over de juiste informatie om hun operatie effectief in te richten? Dit vraagt om verdere afstemming tussen de partners over informatiebehoefte, datatoegang en beeldvorming.

HOE VERLIEP DE SAMENWERKING EN INFORMATIE-UITWISSELING TUSSEN DE PARTNERS BINNEN DE CCR?

Een belangrijk doel van de CCR was het versterken van de samenwerking tussen partners. De fysieke nabijheid zorgde voor korte lijnen en *directe besluitvorming*, maar vooral ook voor een gedeeld gevoel van *verantwoordelijkheid*. De aanwezigheid van de CCR leidde tot meer focus op gezamenlijke doelen en een integrale aanpak van crowdmanagement en veiligheid.

De ervaringen in 2025 laten zien dat de CCR meer *potentie* heeft dan alleen crowdmanagement: de opzet leent zich ook voor bredere multidisciplinaire samenwerking, bijvoorbeeld bij incidentbestrijding of overall eventmanagement. De CCR heeft zich hiermee bewezen als een krachtig samenwerkingsinstrument voor toekomstige edities.

WELKE INVLOED HEEFT DE CCR GEHAD OP DE BESLUITVORMING EN DE EFFECTIVITEIT VAN MAATREGELEN IN HET VELD?

Tijdens de Vierdaagsefeesten zijn vanuit de Crowd Control Room (CCR) diverse maatregelen genomen op het gebied van crowdmanagement. In de geest van *voorkomen is beter dan genezen* kan worden geconcludeerd dat deze inzet effectief en toereikend was. Door tijdig te schakelen en multidisciplinair besluiten te nemen, is opschaling naar crowd control of zelfs riot control meerdere keren voorkomen. Daarmee is een belangrijke stap gezet richting een meer *proactieve en preventieve aanpak*.

De huidige maatregelen bestaan grotendeels uit communicatieve sturing via hikers, pushmeldingen en inzet van personeel op straat. Dit is vooral reactief. In de toekomst ligt de nadruk meer op *proactieve maatregelen*, zoals het benutten van programmering, de inrichting van pleinen en de analyse van looproutes en potentiële knelpunten. Door die kennis al in de voorbereiding toe te passen, kan eerder worden gestuurd op spreiding en veiligheid.

Fysieke inrichting en bereikbaarheid

De fysieke inrichting van pleinen, routes en blokkades heeft een directe invloed op de doorstroming en de bereikbaarheid. Tijdens de editie van 2025 bleek dat enkele afsluitingen en hekwerken onbedoeld knelpunten veroorzaakten of de toegang voor hulpdiensten beperkten. Het verdient aanbeveling om bij de voorbereiding meer aandacht te besteden aan de *ruimtelijke opzet* en om terrein- en plattegrondtekeningen vroegtijdig te toetsen op doorstroming, bereikbaarheid en publieksgedrag.

WAT WAS DE IMPACT VAN DE CCR OP VEILIGHEID, PUBLIEKSBELEVING EN OPERATIONELE GRIP TIJDENS DE VIERDAAGSEFEESTEN?

De veiligheidsstructuur tijdens de Vierdaagsefeesten kent een driedeling:

- **Crowdmanagement** - zachte sturingsmaatregelen zoals communicatie, hikers en pushmeldingen.
- **Crowd control** - fysieke maatregelen, zoals afsluitingen, eenrichtingsverkeer en inzet van beveiliging.
- **Riot control** - politieoptreden bij ordeverstoringen.

De CCR heeft bewezen dat door tijdig te investeren in de eerste twee treden, de derde kon worden voorkomen. Het vroegtijdig toepassen van crowdmanagement- en crowdcontrol maatregelen heeft de veiligheid aantoonbaar vergroot en de behoefte aan zware interventies verminderd. Deze *preventieve en gezamenlijke aanpak* vormt een van de belangrijkste opbrengsten van de CCR.

Alle partners hebben ervaren dat de werkdruk in 2025 hoger was, vooral door de extra voorbereiding en personele inzet voor de CCR. Toch ziet men dit niet als belasting, maar als *investering* in een beter functionerende organisatie. De gezamenlijke inzet leidde tot meer grip op de operatie, snellere communicatie, beter afgestemde besluitvorming en een groter gevoel van veiligheid op straat.

De stad was zichtbaar beter *in control* over de Feesten en haar bezoekers. Op langere termijn wordt verwacht dat de CCR leidt tot *efficiënter gebruik van capaciteit*, bijvoorbeeld door minder noodzaak tot opschaling of overbezetting op straat. De korte termijnwinst zit vooral in *kwaliteit, grip en vertrouwen*.

WELKE ONTWIKKELPUNTEN EN AANBEVELINGEN ZIJN ER VOOR TOEKOMSTIGE EDITIES, MET HET OOG OP VERDERE PROFESSIONALISERING VAN DE AANSTURINGSSTRUCTUUR?

Locatie

De ligging van de CCR in het Stadhuis van Nijmegen kent zowel voordelen als beperkingen. De nabijheid van het Veiligheidsoverleg (VO) is praktisch, maar de locatie bevindt zich midden in het *brongebied*. Bij een groot incident kan dit leiden tot verminderde bereikbaarheid of zelfs *uitval* van de aansturing.

Daar staat tegenover dat de centrale ligging het mogelijk maakt voor deelnemers met operationele taken - zoals OVD's en leden van het VO - om snel te schakelen tussen binnen en buiten. Deze *hybride werkwijze* werd positief ervaren.

Of de CCR in het Stadhuis moet blijven, hangt af van de *toekomstige inrichting* van de verschillende aansturingsslagen. Wanneer het VO daar gevestigd blijft maar inhoudelijk verder losgekoppeld wordt, is verplaatsing van de CCR goed denkbaar. Blijven VO en CCR juist nauw verweven, dan is een centrale locatie in de binnenstad het meest logisch.

Essentieel is dat bij de keuze voor een vaste locatie ook *continuïteitsvoorzieningen* worden getroffen, zoals noodstroom, beveiligde toegang en back-ups van communicatiesystemen (zoals hikers, camera's en verbindingen).

De fysieke indeling van de ruimte was in 2025 *passend* bij de werkzaamheden. Gemeente en Stichting zaten prominent bij de camerabeelden, met directe afstemming met de politie en informatiemanager.

De CCR was actief van 18:00 tot 02:00 uur; gezien de vroege drukte op Roze Woensdag en de vrijdag van de Marsen kan een eerdere opstart in de toekomst wenselijk zijn. Daarbij verdient het aanbeveling de *werktijden* van veldteams beter te laten aansluiten op de openingstijden van de CCR.

VERBETERPUNTEN VOOR TOEKOMSTIGE EDITIES

De CCR van 2025 was een pilot, en zoals bij elke pilot geldt: leren door te doen. Niet alle processen, rollen en communicatielijnen waren vooraf volledig uitgewerkt. Toch heerste vanaf de eerste avonden het brede gevoel dat de CCR een *waardevolle toevoeging* was.

De uitdaging voor komende jaren ligt in *verdere structurering*: het borgen van afspraken, het juridisch verankeren van werkwijzen en het versterken van de verbinding tussen CCR, VO en veldteams. De basis voor een volwassen, multidisciplinaire aansturingstructuur is gelegd en biedt ruimte voor verdere groei richting 2026 en daarna.

Concrete verbeterpunten zijn uitgewerkt in het volgende hoofdstuk met aanbevelingen.

AANBEVELINGEN

INTENSIVEER DE VOORBEREIDING

De eerste editie van de CCR heeft laten zien dat een grondigere voorbereiding op enkele onderdelen kan leiden tot een kwaliteitsslag in de uitvoering. Het belangrijkste thema daarbij is de *programming*. Tijdens de Feesten was zichtbaar dat programmering de grootste invloed heeft op bezoekersmigratie in de stad. Een voorbeeld hiervan was de maandagavond, waar opeenvolgende optredens op verschillende pleinen zorgden voor grootschalige verplaatsingsstromen en tijdelijke afsluitingen. Door vooraf beter te analyseren welke artiesten of programmaonderdelen grote publieksstromen veroorzaken, kan gericht worden gestuurd op spreiding en capaciteit. Programmering is daarmee niet alleen inhoudelijk, maar ook een *crowdmanagement-instrument*.

Aanbeveling:

Gebruik programmering actief om drukte te voorspellen en spreiding aan te brengen. Analyseer publieksstromen vooraf per act of genre en stem optredens, locaties en tijden beter op elkaar af.

Daarnaast is het van belang om de *achterban* van iedere organisatie beter te betrekken. In 2025 waren vertegenwoordigers actief in de CCR, maar de doorvertaling binnen de eigen organisatie ontbrak soms.

Aanbeveling:

Zorg voor een *vaste structuur* waarin informatie, werkwijzen en leerpunten uit de CCR actief worden gedeeld binnen alle deelnemende organisaties, zodat kennis over crowdmanagement en veiligheid breed wordt geborgd.

Tot slot vraagt ook de *fysieke inrichting* van pleinen, routes en obstakels meer aandacht. Tijdens de uitvoering bleken enkele blokkades of terreinindelingen de doorstroming en bereikbaarheid te beperken.

Aanbeveling:

Betrek bij de voorbereiding de fysieke inrichting nadrukkelijker in de crowdmanagement analyse. Controleer in het voortraject alle plattegronden op doorstroming, calamiteitenroutes en bereikbaarheid, en *borg dit in de tekeningen* en planvorming.

MATCH CROWDMANAGEMENTMAATREGELEN MET HET PUBLIEK

De inzet van hikers is een waardevol onderdeel van de publiekscommunicatie en draagt bij aan de spreiding van bezoekersstromen. De praktijk laat echter zien dat de *opvolging* door bezoekers nog beter kan. Door sterker in te spelen op gedragsbeïnvloeding kan de effectiviteit toenemen, bijvoorbeeld door actuele wachttijden, alternatieve routes of andere programmering te tonen wanneer pleinen dreigen vol te lopen. Ook kan gebruik worden gemaakt van dynamische of ludieke communicatievormen.

Aanbeveling:

- Richt de communicatie van hikers nadrukkelijker op gedragssturing in plaats van louter informatieoverdracht.
- Introduceer een mobiel communicatieteam dat flexibel inzetbaar is op drukke momenten of locaties, in directe afstemming met de CCR. Dit team kan bezoekers actief aanspreken of via ludieke acts op een natuurlijke manier gedrag beïnvloeden.

Voor de *digitale communicatie* ligt de uitdaging in het combineren van het commerciële belang van de Vierdaagsefeesten-app met de noodzaak tot effectieve publiekssturing.

Aanbeveling:

Scheid operationele en commerciële pushmeldingen visueel, bijvoorbeeld via kleurgebruik of opmaak. Zo blijft de attentiewaarde van veiligheids- en mobiliteitsberichten behouden en blijven bezoekers ontvankelijk voor urgente informatie.

MAAK OPTIMAAL GEBRUIK VAN TECHNIEK

Niet alle cameraposities bleken optimaal. Volledige dekking van de binnenstad via vaste camera's is waarschijnlijk niet haalbaar. Een *statische drone* kan een goed alternatief zijn voor gerichte observatie. De werking van de CCR is sterk afhankelijk van betrouwbare techniek. Omdat techniek kan uitvallen, is het essentieel om te voorzien in *voldoende back-upsystemen*:

- no-breakstroomvoorziening (UPS)
- alternatieve verbindingen voor gemeentelijke WiFi
- vaste telefoonlijnen naast mobiele netwerken

- robuuste C2000-dekking

Aanbeveling:

Investeer in redundantie en systeemintegratie zodat de CCR en toekomstige EMK ook onder storingsomstandigheden volledig operationeel blijven.

Naast de bestaande technische middelen zijn er door verschillende partners suggesties gedaan om de informatiepositie verder te versterken. *Nieuwe technologieën* zoals telcamera's, sensoren en algoritmen voor gedragsherkenning kunnen helpen om publieksstromen nauwkeuriger te monitoren en sfeer of spanningsopbouw in het publiek vroegtijdig te signaleren, bijvoorbeeld via analyse van gelaatsuitdrukkingen of crowd density. Door dergelijke data te koppelen aan het IGV-portaal en de systemen van de CCR ontstaat een rijker beeld van de dynamiek in de stad. Dit maakt het mogelijk om niet alleen reactief, maar ook *voorspellend te sturen op drukte en gedrag*.

Aanbeveling:

Onderzoek de mogelijkheden voor de inzet van slimme camera's, sensoren en datagedreven analyses om real-time inzicht te krijgen in publieksdynamiek en veiligheid, en koppel deze informatie aan bestaande platforms zoals het IGV-portaal en Safesight.

LAAT AMBITIE EN ORGANISATIE OP ELKAAR AANSLUITEN

De *samenwerking* tussen partners tijdens dit pilotjaar is als zeer positief ervaren. De communicatielijnen waren kort, de afstemming multidisciplinair en het gevoel van gezamenlijke regie groot.

Voor toekomstige edities is het belangrijk dat partners *expliciet bepalen* wat zij binnen de CCR willen halen en brengen. Niet alle organisaties hebben dezelfde rol, belangen of informatiepositie.

Aanbeveling:

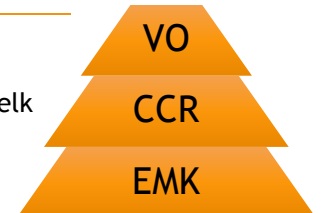
- Stel gezamenlijk een duidelijke *stip op de horizon* vast voor de ontwikkeling van de CCR en de rolverdeling binnen de aansturingsstructuur.
- Stem deze ambitie intern af binnen de *eigen organisatie* en pas waar nodig structuren aan om de CCR optimaal te benutten.

NAAR EEN CENTRALE OPERATIONELE AANSTURING TIJDENS DE VIERDAAGSEFEESTEN

Een logische volgende stap in de verdere professionalisering van de Vierdaagsefeesten is het centraler organiseren van de operationele aansturing. De ervaringen in 2025 hebben aangetoond dat de gezamenlijke aansturing vanuit de CCR veel meerwaarde heeft opgeleverd, maar dat verdere structurering nodig is om snel, eenduidig en gecoördineerd te kunnen handelen in alle situaties.

GELAAGDE AANSTURINGSSTRUCTUUR

De toekomstige organisatie van de aansturing is te onderscheiden in drie niveaus, elk met een eigen rol, verantwoordelijkheid en samenwerkingslijn.

STRATEGISCH - VEILIGHEIDSOVERLEG (VO)

Het Veiligheidsoverleg is verantwoordelijk voor de *overkoepelende regie* bij incidenten of bijzondere situaties en bewaakt het integrale veiligheidsbeeld van het evenement. Het VO beoordeelt risico's op bestuurlijk niveau, stelt prioriteiten en bepaalt - waar nodig - de communicatiestrategie richting publiek, bestuur en media.

Het VO vormt de *verbindende schakel* tussen het gemeentebestuur en de uitvoerende partners en is leidend bij besluiten die maatschappelijke of politieke impact hebben.

Het Veiligheidsoverleg heeft nadrukkelijk *geen operationele rol*. Het stelt de kaders en bestuurlijke randvoorwaarden vast waarbinnen de tactische en operationele lagen (CCR en EMK) hun werkzaamheden uitvoeren.

Aanbeveling:

Bevestig de rol van het Veiligheidsoverleg als bestuurlijke regietafel, zonder directe operationele betrokkenheid. Borg dat strategische besluiten gebaseerd zijn op het gezamenlijke beeld vanuit de CCR, zodat keuzes aansluiten bij de actuele situatie in het veld.

TACTISCH - CROWD CONTROL ROOM (CCR)

De CCR vormt het *tactische hart* van de Vierdaagsefeesten. Hier vindt de gezamenlijke beeldvorming, analyse en besluitvorming plaats over crowdmaatregelen, publiekscommunicatie en veiligheidssturing. De CCR vertaalt de strategische kaders van het Veiligheidsoverleg naar *concrete maatregelen op straat*, zoals het openen of afsluiten van routes, het spreiden van bezoekers of het communiceren via hikkers, schermen en pushberichten.

Tijdens de Vierdaagse bevindt de Staf Grootschalig Bijzonder Optreden (SGBO) van de politie zich in Apeldoorn. Binnen deze staf is het Hoofd Openbare Orde (HOA) verantwoordelijk voor de operationele aansturing van de politie-inzet en onderhoudt deze contact met de zonecommandanten in Nijmegen. In de CCR is daarnaast een *liaison van de politie* aanwezig om de verbinding tussen de politielijn en de lokale tactische coördinatie te waarborgen.

De vraag is of het SGBO - buiten grootschalige incidenten - nog een actieve rol moet hebben in de dagelijkse aansturing van de Vierdaagsefeesten. Dit is primair een keuze voor de politie zelf: hoe zij de aansluiting met de *lokale aansturingsstructuur* wil organiseren. Belangrijk is in ieder geval dat de zonecommandanten beter in de lijn komen en dat de beeldvorming lokaal plaatsvindt, zodat

besluiten worden genomen op basis van één gezamenlijk beeld. Individueel handelen door zonecommandanten is niet gewenst; een *gecoördineerde, gezamenlijke aansturing* waarborgt de veiligheid en effectiviteit van de operatie.

Aanbeveling:

Herijk de rol van het SGB0 en leg de nadruk op lokale beeldvorming en besluitvorming in Nijmegen. Zorg voor een duidelijke mandatering binnen de CCR om multidisciplinaire besluiten snel en eenduidig te kunnen nemen, met directe terugkoppeling naar de operationele laag.

OPERATIONEEL - EVENEMENTENMELDKAMER (EMK)

Naast de CCR wordt een *Evenementenmeldkamer (EMK)* ingericht als hart van de *operationele uitvoering*. De EMK coördineert de inzet van diensten en personeel in het veld en vormt de directe schakel tussen besluitvorming en uitvoering. Binnen deze structuur moet worden bepaald welke vertegenwoordiging van de politie hier het meest logisch is gepositioneerd. Ook de aansturing van het Rode Kruis, handhaving, mobiliteit, beveiliging en verkeersregelaars kan vanuit de EMK plaatsvinden.

Tijdens de Vierdaagsefeesten beschikt ieder plein over een eigen beveiligingsorganisatie, doorgaans in opdracht van een lokale organisator of horeca-exploitant. Deze decentrale werkwijze biedt ruimte voor maatwerk en directe aansturing op locatie, maar leidt in de praktijk ook tot verschillen in handelingskaders, communicatielijnen en afstemming bij incidenten. Het is daarom wenselijk te onderzoeken of binnen de EMK een vorm van *centrale coördinatie* op beveiliging kan worden ingericht, zodat bij locatieafsluitingen of druktesituaties sneller en eenduidiger kan worden gehandeld.

Een belangrijke stap in de verdere professionalisering is de uitbreiding van *Safesight* als centraal meld- en registratiesysteem. Wanneer meldingen in Safesight worden gelogd, kunnen alle relevante partners - op operationeel, tactisch en strategisch niveau - realtime meekijken met wat er speelt. Dit bevordert de transparantie, uniformiteit en snelheid van de beeldvorming en maakt het mogelijk om sneller gezamenlijk besluiten te nemen.

Tijdens de editie van dit jaar is daarnaast een *informatiemanager* ingezet die het Landelijk Crisismanagement Systeem (LCMS) heeft gevuld en via het IGV-portaal aanvullende bronnen weergaf, zoals heatmaps en weersinformatie. Deze rol bleek van grote waarde voor het vormen van een gezamenlijk, actueel beeld tussen de verschillende aansturningsniveaus binnen de CCR en het VO.

De combinatie van operationele logging via Safesight en strategische informatievoorziening via het IGV-portaal vormt een krachtig fundament voor *integrale besluitvorming* en versterkt de onderlinge samenhang tussen alle disciplines.

Tot slot kan worden overwogen om binnen de EMK *liaisons* te positioneren vanuit de verschillende kolommen - zoals zorg, mobiliteit, handhaving, beveiliging en politie - zodat deze hun eigen processen elders kunnen organiseren, terwijl informatie-uitwisseling en afstemming centraal plaatsvinden. Dit vergroot de efficiëntie, versterkt de samenwerking tussen kolommen en maakt de besluitvorming transparanter.

Aanbeveling:

Richt een Evenementenmeldkamer (EMK) in als vaste operationele structuur waarin alle uitvoerende disciplines vertegenwoordigd zijn. Organiseer hier centrale regie op beveiliging, logistiek en mobiliteit, en borg de inzet van Safesight en LCMS als geïntegreerd informatiesysteem. Positioneer liaisons

vanuit de verschillende kolommen binnen de EMK om de samenwerking en besluitvorming te versnellen.

VERBETERING IN AFSTEMMING MOBILITEIT

Op dit moment is NS structureel vertegenwoordigd in de CCR, maar andere belangrijke mobiliteitspartners, zoals vervoerder *Breng en de gemeentelijke verkeersregie*, zijn dat nog niet. Hierdoor verloopt de informatie-uitwisseling over vervoersstromen, drukte op routes en aanpassingen in reisinformatie niet altijd realtime.

Een meer *geïntegreerde samenwerking* tussen de mobiliteitskolom en de veiligheidsstructuur vergroot de mogelijkheid om drukte te voorspellen en hier direct op te sturen, zowel bij verwachte piekmomenten als bij onverwachte incidenten. Door de mobiliteitspartners actief te betrekken bij het actuele beeld, kan bij verstoringen of calamiteiten sneller worden geschakeld, kan de impact op reizigers en publieksstromen beter worden ingeschat en kunnen maatregelen beter worden afgestemd.

Aanbeveling:

Versterk *de structurele samenwerking met mobiliteitspartners* door hun vertegenwoordiging te borgen in zowel de CCR als de EMK. Richt één gezamenlijke informatielijn in tussen vervoerders, verkeersregie en crowdmanagement, zodat beslissingen over verkeersmaatregelen, openbaar vervoer, publiekscommunicatie en incidentafhandeling realtime op elkaar aansluiten.

SAMENWERKING MET DE MARSORGANISATIE

De Vierdaagsefeesten en de Vierdaagse Marsen vinden gelijktijdig plaats en trekken deels hetzelfde publiek en dezelfde vervoersstromen. Beide organisaties beschikken over eigen aansturingssystemen, communicatiesystemen en veiligheidsprocessen, maar opereren in hetzelfde stedelijk gebied en vaak met overlappende partners.

Een *nauwere samenwerking of gedeeltelijke integratie* van de aansturing kan de efficiëntie vergroten en de afstemming tussen beide evenementen verbeteren. Door informatie, systemen en faciliteiten te delen - bijvoorbeeld op het gebied van publieksstromen, medische inzet, mobiliteit en weersinformatie - kan sneller worden gereageerd op veranderingen in drukte of incidenten die effect hebben op beide evenementen. Dit draagt bij aan één gezamenlijk beeld en een meer *samenhangende operationele organisatie* in de stad.

Aanbeveling:

Verken de mogelijkheden voor structurele samenwerking tussen de organisatie van de Vierdaagse Marsen en de Vierdaagsefeesten. Onderzoek of gedeeld gebruik van faciliteiten, communicatiesystemen en informatievoorziening kan worden ingericht, zodat beide operaties werken vanuit één actueel en gedeeld veiligheids- en mobiliteitsbeeld

LOCATIE VAN VO, CCR EN EMK

De huidige locatie van het Veiligheidsoverleg (VO) en de Crowd Control Room (CCR) in het *stadhuis van Nijmegen* heeft zowel voordelen als beperkingen. De ligging in het centrum zorgt voor goede bereikbaarheid voor betrokken partners, maar plaatst de aansturing ook midden in het *brongebied*.

Bij een grootschalig incident kan dit de continuïteit van de aansturing in gevaar brengen, doordat de CCR of het VO zelf onderdeel wordt van het incidentgebied of moeilijk bereikbaar raakt.

Daarnaast ontbreken op de huidige locatie *voorzieningen* voor noodstroom, communicatieredundantie en fysieke beveiliging. Dit maakt de afhankelijkheid van externe faciliteiten groter, wat bij langdurige inzet of calamiteiten een risico kan vormen.

Een alternatieve locatie, zoals het politiebureau aan de *Stieltjesstraat*, biedt meer faciliteiten en beveiligingsopties en ligt buiten het drukste kerngebied. Een dergelijke locatie kan bovendien worden ingericht met *aparte ruimtes* voor de drie aansturinglagen (VO, CCR en EMK), die onderling goed bereikbaar zijn maar functioneel gescheiden blijven.

Zo kan de strategische besluitvorming in het VO in rust plaatsvinden, terwijl de CCR zich richt op beeldvorming en coördinatie, en de EMK operationeel kan werken in een dynamische setting.

Aanbeveling:

Onderzoek de meest geschikte locatie voor de fysieke inrichting van de aansturingsstructuur, waarbij nabijheid tussen VO, CCR en EMK wordt gecombineerd met operationele veiligheid en continuïteit. Zorg voor voorzieningen als noodstroom, back-upverbindingen en beveiligde toegang, zodat de aansturing bij incidenten ononderbroken kan doorgaan.

SAMENVATTING AANBEVELINGEN

De analyse van de huidige aansturingsstructuur tijdens de Vierdaagsefeesten laat zien dat er al een sterke basis aanwezig is, maar dat verdere *professionalisering en integratie* wenselijk zijn om tot één gezamenlijk beeld en een eenduidige aansturing te komen. De driedeling in strategisch (VO), tactisch (CCR) en operationeel (EMK) niveau vormt daarbij een logisch raamwerk, mits de rollen helder worden afgebakend en de verbinding tussen de lagen structureel wordt versterkt.

1. NAAR EEN CENTRALE OPERATIONELE AANSTURING

Het verder centraliseren van de operationele aansturing is een logische en noodzakelijke volgende stap. De inrichting van een Evenementenmeldkamer (EMK) biedt de mogelijkheid om operationele inzet en informatievoorziening samen te brengen. Dit vraagt echter om expliciete keuzes over *be-mensing, rolverdeling en deelnemende partners*. Richt de verantwoordelijkheden zodanig in dat besluitvorming lokaal plaatsvindt, op basis van een gezamenlijk beeld, en dat zonecommandanten binnen de lijn opereren. Behoud de strategische rol van het Veiligheidsoverleg (VO), zonder operationele betrokkenheid.

2. FYSIEKE INRICHTING EN LOCATIE

Cluster de drie aansturinglagen (VO, CCR en EMK) fysiek bij elkaar om samenwerking en afstemming te bevorderen, maar houd functionele *scheiding tussen de ruimtes* om verstoring te voorkomen. Herzie de locatiekeuze: het stadhuis is in reguliere omstandigheden praktisch, maar ligt bij grootschalige incidenten midden in het brongebied en beschikt niet over back-upvoorzieningen. Onderzoek de Stieltjesstraat als mogelijke alternatieve locatie.

3. ROL VAN SGBO EN LOKALE BEELDVORMING

Herijk de rol van het SGBO in Apeldoorn: buiten grootschalige incidenten moet de nadruk liggen op *lokale beeldvorming en besluitvorming* in Nijmegen. Richt de verbinding tussen HOA, CCR en zonecommandanten zo in dat de informatie-uitwisseling eenduidig en realtime is, en voorkom parallelle beeldvorming door middel van directe liaisonlijnen en uniforme informatiesystemen.

4. VERSTERKING VAN DE OPERATIONELE COÖRDINATIE

Onderzoek of binnen de EMK een *centrale coördinatiefunctie voor beveiligingsorganisaties* kan worden ingericht. Tijdens de Vierdaagsefeesten heeft ieder plein zijn eigen beveiliging; een gezamenlijke afstemmingslijn kan zorgen voor sneller en consistentere optreden bij druktesituaties of locatieafsluitingen. Borg dat de EMK ook fungeert als verbindingspunt tussen kolommen (zorg, handhaving, mobiliteit, beveiliging en politie) via liaisons.

5. INFORMATIEPOSITIE EN BEELDVORMING

Continueer en versterk de inzet van *Safesight* als centraal meld- en registratiesysteem, zodat meldingen op alle niveaus realtime beschikbaar zijn. Handhaaf de rol van een informatiemanager die de CCR voedt en de koppeling verzorgt tussen operationele meldingen en tactische of strategische beeldvorming. Ontwikkel één gezamenlijke informatiepositie die beschikbaar is voor alle betrokken partijen.

6. VERBREIDING VAN DE SAMENWERKING

Betrek *mobilitairpartners* (Brengh, NS en gemeentelijke verkeersregie) structureel bij de CCR en EMK en verken structurele samenwerking met de organisatie van de Vierdaagse Marsen. Gedeeld gebruik van faciliteiten, communicatiesystemen en informatievoorziening kan leiden tot een efficiëntere werkwijze, een beter gedeeld beeld en snellere besluitvorming.

VERVOLGSTAPPEN RICHTING 2026

Op basis van deze aanbevelingen wordt voorgesteld om richting de editie van 2026 de volgende stappen te zetten:

- 1. Bekrachtig de driedeling in VO, CCR en EMK**
Leg bestuurlijk vast dat de aansturingsstructuur bestaat uit drie niveaus met duidelijke verantwoordelijkheden, communicatielijnen en besluitvormingsprocessen.
- 2. Ontwikkel de Evenementenmeldkamer (EMK)**
Werk een concreet plan uit voor inrichting, bemensing en verantwoordelijkheden van de EMK. Bepaal welke partners structureel deelnemen en hoe de centrale regie op beveiliging, mobiliteit en handhaving wordt georganiseerd.
- 3. Versterk de informatiepositie**
Borg het gebruik van Safesight, LCMS en het IGV-portaal als geïntegreerd informatiesysteem. Leg de rol van de informatiemanager structureel vast en ontwikkel protocollen voor realtime informatie-uitwisseling tussen de aansturinglagen.
- 4. Integreer mobiliteit en vervoer**
Richt een vaste vertegenwoordiging in van vervoerders (Brenng, NS) en gemeentelijke verkeersregie binnen de CCR en EMK. Ontwikkel gezamenlijke procedures voor communicatie, publiekssturing en incidentafhandeling.
- 5. Versterk de samenwerking met de mars organisatie**
Onderzoek de mogelijkheden voor gedeelde faciliteiten, communicatiesystemen en informatievoorziening om te komen tot één gezamenlijk veiligheids- en mobiliteitsbeeld.
- 6. Bepaal de fysieke inrichting en continuïteit**
Onderzoek locatie-opties voor VO, CCR en EMK buiten het brongebied. Voorzie de gekozen locatie van noodstroom, back-upverbindingen en beveiligde toegang, zodat de aansturing ook bij incidenten ononderbroken kan doorgaan.
- 7. Stel een implementatieplan op**
Ontwikkel een projectplanning richting 2026 met duidelijke mijlpalen voor besluitvorming, inrichting, oefening en evaluatie.